

Plán pedagogického rozvoje školy

školní rok: 2018/19

Pomáháme
školám
k úspěchu

Redaktoři: K. Babjaková, M. Jindráčková, H. Lehmanová, M. Očenášková, L. Pechová, D. Sochůrková,

Finální redakční úprava: R. Ziegler, J. Šulcová

V Nesuchyni dne 27. 8. 2018

Schválili: pedagogové 8. ZŠ Most

Obsah:

Jak jsme tvořili PPRŠ	2
1. Kam míříme	2
1.1 Žáci	2
1.2 Učitelé	3
1.3 Klima	3
1.4 Vedení	4
1.5 Mimoškolní činnost	4
2. Kde jsme	5
2.1 Žáci	5
2.2 Učitelé	6
2.3 Klima	7
2.4 Vedení	8
2.5 Mimoškolní činnost	8
3. Kudy dál	9
3.1 Výuka	9
3.2 Klima	11
3.3 Vedení	12
3.4 Mimoškolní činnost	13
Závěr	14

Jak jsme tvořili PPRŠ

Ve školním roce 2017/18 v naší škole proběhla tři celosborovnová setkání, která se týkala zodpovězení si otázek „Kam jdeme?“, „Kde jsme?“ a „Kudy dál?“.

Práce se zúčastnila až na výjimky celá sborovna (učitelé a pedagogičtí asistenti PŠU), aby se každý mohl identifikovat s cíli, o které škola bude dlouhodobě usilovat a naplánovali si kroky, které k tomu povedou. Členové skupin si již na prvním setkání zvolili svoje lídry (vedoucího a zástupce), kteří svolávali skupinu, rozdělovali práci mezi členy skupiny, např. zadávání nebo vyhodnocování dotazníků apod. V mezičasech pracovaly skupiny učitelů samostatně na svých úkolech. PK byla přizývána ke spolupráci a k setkání některých skupin nebo byla žádána o zpětnou vazbu k materiálům skupiny (dotazníky, vyhodnocení, interpretace dat apod.).

Vychovatelky ŠD se zúčastnily jednoho „soustředění“ s PK a zástupkyní školy, při kterém si odpověděly na všechny otázky najednou.

1. Kam míříme

V termínu 2. 2. 2018 jsme se sešli na celodenní setkání s cílem:

- stanovit si „jakou chceme být školou“, tzn. co a proč je pro naše žáky důležité, aby uměli / aby byli v životě úspěšní,
- stanovit si další postup práce na zjištění „kde v dané oblasti jsme“ – vytvořit skupiny učitelů, kteří budou pracovat na oblastech, které je osobně zajímají a z hlediska svých žáků je pokládají za potřebné a zároveň aby bylo dodrženo pravidlo heterogenosti (mezi 1. a 2. stupněm).

Pracovali jsme s výroky z původního evaluačního nástroje Dobrá škola, které vedení školy spolu s PK přizpůsobilo na podmínky naší školy. Učitelé se rozdělili do čtyř týmů „žáci“, „učitelé“, „klíma školy“, „vedení školy“.

Skupina vychovatelů na tomto úkolu pracovala zvlášť.

1.1 Žáci

Skupina učitelů ve složení: Karla Babjáková¹, Pavla Hůlová, Lenka Koláčková, Hana Lehmanová, Petra Martínková, Hana Petriščová, Petr Rücker, Michaela Sedlářová, Jana Uhlířová a Lenka Zdarsová, prodiskutovala výroky a zvolila tyto preference v dovednostech žáků:

1. Žáci spolupracují:
 - a. žák se dokáže aktivně zapojit do práce ve skupině, navrhnout svou hypotézu, obhájit ji, komunikovat, diskutovat podle pravidel,
 - b. žák dokáže naslouchat druhým,
 - c. žáci se spolupracují již na 1. stupni,
 - d. žák výsledky své práce smysluplně prezentuje (umí se slovně vyjádřit),
 - e. žák akceptuje jiný názor.
2. Žáci reflektují svoji práci:
 - a. žák si vytýčí krátkodobý cíl, po určitém časovém úseku dokáže zhodnotit, kam se posunul, popř. dokáže konfrontovat svůj výsledek s ostatními žáky,
 - b. žák umí posoudit za delší časový úsek své získané vědomosti a dovednosti v daném oboru a popsat, zda je využije v dalším životě,
 - c. učitelé pracují se sebereflexí.

¹ Zde a dále: Učitelé, jejichž jména jsou podtržena, působili ve skupinách jako vedoucí nebo zástupce. Jména jsou uspořádána v abecedním pořádku podle příjmení.

3. Žáci propojují svoje vědomosti:
 - a. žák aplikuje získané vědomosti a dovednosti z jednoho předmětu do jiných, propojí zkušenosti z reálného života s naučeným a naopak,
 - b. učitelé provedou změny v ŠVP směrem k propojení.
4. Žáci pracují s informacemi:
 - a. žák umí vybrat z množství získaných informací podstatné a ověřit je,
 - b. žák ví, z jakých důvěryhodných zdrojů může čerpat informace,
 - c. žák ve svých pracích cituje zdroje.

1.2 Učitelé

Skupina učitelů ve složení: Zuzana Bartošová, Lenka Gromanová, Michaela Jindráčková, Jana Kašćáková, Alena Olićová, Eva Rybová, Hana Tribová a Miroslava Turisová, se domluvila, že učitelé potřebují získat tyto dovednosti:

1. Učitelé aktivizují žáky:
 - a. učitel motivuje žáky k lepším výkonům – nabízí práci navíc (doma i ve škole), za kterou jsou žáci ohodnoceni,
 - b. učitel zařazuje do výuky skupinovou a kooperativní práci,
 - c. učitel se snaží propojit poznatky získané ve škole s reálným životem,
 - d. učitel dává prostor žákům - žák se může podílet na výuce (sdílení zkušeností, referáty, rébusy...) a „nahradit nebo doplnit“ učitele ve výuce.
2. Učitelé vytvářejí prostor pro reflexi:
 - a. učitel si na začátku stanoví výukový cíl,
 - b. učitel poskytuje zpětnou vazbu žákům během vyučovací hodiny, vyhodnocuje průběžně výsledky práce směrem k cíli.
 - c. učitel vytváří prostor pro sebehodnocení žáků a používá různé formy sebehodnocení žáků jak vzdělávacích, tak výchovných cílů.
3. Učitelé pravidelně reflektují vlastní práci a inspirují se navzájem:
 - a. učitel pravidelně vyhodnocuje účinnost vlastní práce,
 - b. učitel pravidelně komunikuje s kolegy oboráři, provádí vzájemné hospitace, inspiruje kolegy.

1.3 Klima

Skupina učitelů ve složení: Emilie Bandová, Jana Bártlová, Michaela Bernhardová, Adéla Hromadová, Lenka Millsová, Klára Kreisingerová, Marie Oćenášková a Jitka Pelikánová se domluvila, že vizí je, aby vztahy ve škole byly takovéto:

1. Vztahy učitelů a žáků jsou otevřené a komunikace mezi všemi navzájem je respektující:
 - a. žák dokáže kultivovaně vyjádřit svůj názor,
 - b. žák je schopný kultivovaně přijmout názor druhého,
 - c. žák je schopný argumentovat své názory,
 - d. učitel dokáže vhodně zareagovat na jakýkoliv názor žáka,
 - e. učitel a žák se vzájemně respektují.
2. Ve škole jsou uplatňována především preventivní opatření na předcházení problémovému chování žáků:
 - a. na třídnických hodinách zařazujeme aktivity zaměřené na práci se vztahy a na stmelování třídního kolektivu, tím preventivně předcházíme nežádoucím projevům chování,
 - b. škola nabízí preventivní programy.
3. Ve škole je nastavený systém pro podporu nových žáků i učitelů:
 - a. nový učitel nedostává problémovou třídu,
 - b. nový učitel má zajištěnou podporu kolegů i vedení školy,
 - c. společně zvažujeme klady a zápory z dlouhodobého hlediska při zavádění nových trendů do výuky.

Poslední bod následně převzala do svých úkolů skupina „Výuka“. Naopak některá témata (vztahy mezi učiteli) převzala od skupiny „Vedení“ skupina „Klima“.

1.4 Vedení

Skupina učitelů a vedení školy ve složení: Jana Chiah, Anna Janichová, Květa Mlatečková, Lenka Pechová, Iva Příbylová, Kristýna Skálová, Romana Šrámková, Lenka Vlnová a Roman Ziegler, se domluvila, že je potřeba, aby to ve škole fungovalo takto:

1. Učitelé se navzájem respektují, vzájemně se podporují a drží při sobě v jakékoliv situaci.
2. Všichni dodržují pravidla, na kterých se společně domluvili, včetně vedení.
3. Učitelé se aktivně zúčastňují diskuzí o prioritách školy, respektují odlišný názor.
4. Vedení zajišťuje DVPP na základě POPRů učitelů.
5. Vedení pečuje o vzájemné učení učitelů (sdílení, vzájemné návštěvy učitelů v hodinách, otevřené hodiny pro kolegy).
6. Vedení pečuje o pedagogické lídry ve svém sboru – v pozdějších letech.

Bezprostředně byly některé požadavky splněny hned (např. ohledně a bod 2, a částečně bod 1 byly obsahově přesunuty do kapitoly „Klima“. V kapitole vedení zůstal z bodu 1 systém podpory nových učitelů a žáků a jejich integrace do života školy.

1.5 Mimoškolní činnost

Skupina ve složení: Hana Janoutová, Ludmila Kršková, Dana Sochůrková a Michaela Stružíková, se domluvila, že jejich vizí dobré školní družiny je, aby školní družina měla:

1. Dobré materiální a technické vybavení:
 - a. Školní družina má svůj prostor samostatný (bez obsazování školními nebo předškolními třídami) - v případě nižšího počtu tříd ve škole je prioritou vedení školy osamostatnění ŠD.
 - b. Školní družina je vždy dostatečně materiálně zajištěná – má dostatek materiálu (papíru, lepidel a dalších běžných potřeb), a také má prostor pro materiál.
 - c. Ve školní družině je pravidelně obnovován knižní fond školní družiny, aby pro žáky byly knihy vždy atraktivní.
 - d. Školní družina (v případě snížení počtu tříd) má k dispozici více hodin v tělocvičně a lepší sportovní vybavení (obruče, gumy, švihadla – menší).
 - e. Školní družina má venkovní relaxační klidovou zónu v podobě altánu osázenou různými druhy stromů, kde děti mají příležitost číst a dělat výtvarné činnosti.
 - f. Školní družina má k dispozici svou tiskárnu.
2. Dobré vztahy ve školní družině:
 - a. Ve školní družině panují dobré vztahy mezi vychovatelkami, mezi vychovatelkami a dětmi a jejich rodiči. Proto se konají pravidelná setkání vychovatelek, na kterých se domlouvají o společných akcích a sdílejí dobrou praxi. Každá vychovatelka se ptá: „Co mohu udělat proto, aby nám všem bylo ve školní družině dobře.“, a také to realizuje.
 - b. Ve školní družině probíhají společné akce pro rodiče a děti (např. výlety, opékání buřtíků, soutěže, lampionový průvod, vybíjená).
 - c. Napříč odděleními probíhají různé činnosti, které si děti vybírají podle jejich aktuální potřeby a zájmu.
 - d. Žáci komunikují v kruhu, více se poznávají, více si rozumějí.
 - e. Žáci se umějí hezky chovat, dodržují pravidla, vědí, jak mají reagovat v různých situacích (prevence).

3. Žáky, kteří se zlepšují ve svých dovednostech:
 - a. Žáci se rozvíjejí v mnoha činnostech (zejména v pohybových, kde aktuálně vidíme největší deficit).
 - b. Žáci znají své město.

I zde byly některé potřeby splněny ihned, takže např. body 1 f) tiskárna nebo 1 b) prostor pro uskladnění materiálu byly vyřešeny.

Skupiny v mezidobí pracovaly na zjišťování stavu „kde jsme“.

2. Kde jsme

V termínu 26. 3. 2018 jsme se sešli na odpoledním setkání s cílem:

- Prezentovat „kde jsme“. Dojít ke konsensu za jednotlivé oblasti, vzájemně si naše zjištění opakovat, doplňovat, připomínkovat. Dospět k finální evaluaci v daných oblastech.
- Opětovně propátrat dlouhodobé cíle „kam v daných oblastech jdeme“ s ohledem na zjištění „kde jsme“, zda máme naše směřování srozumitelně a logicky formulováno. Zda mu všichni dobře rozumíme.
- Stanovit si další postup práce na PPRŠ na další školní rok, tj. „kudy dál v příštím školním roce“, na kterém budeme v mezidobí pracovat.

2.1 Žáci

Skupina se zaměřila na současný stav některých aspektů v hodinách. Pomocí dotazníků zkoumala oblasti spolupráce, prezentace výsledků žákovské práce, sebehodnocení žáků a mezipředmětové vztahy. Dotazník vyplnilo 30 učitelů (17 učitelů z 1. stupně a 13 učitelů z 2. stupně).

První zkoumanou oblastí byla spolupráce a zařazování skupinové práce a její četnost. Většina učitelů uvedla, že tento způsob práce do výuky zařazuje. Nejvíce učitelů odpovídalo, že ji zařazuje jedenkrát měsíčně (13 učitelů), cca třetina učitelů uvedla, že takovýto způsob zařazuje i jedenkrát v týdnu. Otázky byly zaměřené také na to, zda jsou při skupinové práci zapojeni všichni. Kolegové uváděli, že děti z 1. stupně bývají častěji lépe motivovány a chtějí se zapojit, kdežto někteří žáci 2. stupně spoléhají na tahouny skupiny a stává se, že někteří se jen vezou.

Další zkoumanou oblastí byla prezentace skupinové práce. Učitelé uváděli, že žáci mají problém s prezentováním skupinové práce. Jako důvody uváděli: stydlivost, obtížnost látky, formulační problémy, malá slovní zásoba. Učitelé uváděli, že žáci sice pracují ve skupinách, ale bude nutné se více věnovat tomu, aby každý ze skupiny uměl odprezentovat práci skupiny – k tomu by mohl pomoci dostatek času na přípravu prezentace, návodné otázky, povzbuzení ze strany učitelů např. směrem k introvertním žákům. Uváděli také, že je potřeba se zamyslet nad tím, co udělat, aby ostatní spolužáci více naslouchali tomu, co prezentují spolužáci.

Další oblastí bylo sebehodnocení a sebereflexe žáků. Třetina učitelů odpověděla, že sebehodnocení zařazuje pravidelně – ve formě různých smajlíků či jiných symbolů, dává prostor pro vzájemné hodnocení mezi spolužáky. Skupina „Učitelé“ pak do tohoto seznamu dodala ještě svoje zjištění, kdy kolegové uvedli i využívání škál a rozhovorů mezi učitelem a žákem. Učitelé však uváděli, že na reflexi na konci hodiny nezbývá čas, anebo nevědí, jak na to, aby to nebylo formální.

V poslední zkoumané oblasti mezipředmětových vztahů učitelé uváděli, že se snaží hledat propojení učební látky či problematiky s realitou. Využívají k tomu i různé materiály, jako např. články z internetu, z časopisů, z knih, videa. Motivují žáky k vytváření vlastních prezentací, animací, vlastních textů. Učitelé však uváděli, že rozpoznávání relevantních a věrohodných informací je pro žáky problematické.

Shrnutí: Z tohoto průzkumu vyplynulo, že je potřeba se zaměřit na to, aby při skupinové práci pracovali všichni. Dále je potřeba se zaměřit na prezentaci práce – na to, aby se žáci uměli všichni dobře vyjadřovat, aby také rozuměli tomu, co prezentují a uměli si naslouchat. Oblast sebehodnocení je rozvinutá poměrně málo a je vesměs v obecném povědomí učitelů, a v tomto by bylo dobré se seznámit s různými metodami a formami sebehodnocení. Také bude potřebné se i nadále věnovat práci s různými zdroji a orientaci v důvěryhodnosti informací.

2.2 Učitelé

Členové skupiny prováděli rozhovory s kolegy, případně, když kolegové potřebovali na odpovědi více času, tak měli příležitost vyplnit dotazník písemně. Návratnost byla vysoká. Pouze od 3 kolegů nedostali zpětnou vazbu.

Zkoumanými oblastmi byla motivace žáků, aktivní metody učení, práce s cílem hodiny, reflexe žakovské práce, práce s žakovským portfoliem jako aspekty, které pomáhají aktivnímu přístupu žáků k vlastnímu učení. Mimoto učitelé hovořili o reflexi vlastní práce a rozložení svých sil mezi pracovní a domácí povinnosti či vlastní odpočinek.

Učitelé v dotaznících většinou uváděli, že jako motivační faktor žáků nabízí žákům práci navíc doma i ve škole, za kterou jsou následně ohodnoceni. Žáci využívají této možnosti, stejně tak jako přípravu referátů, rébusů, sdílení zkušeností s ostatními k vylepšení svých známek.

Učitelé uváděli, že využívají různé vyučovací metody, které žáky aktivizují a nutí je přemýšlet, a to minimálně jednou za čtvrtletí. Jedná se zejména o metody kritického myšlení, diskusní metody, řešení problémů a badatelství. Každý z učitelů disponuje jinou bází metod. Zde je patrná možnost pro zlepšení jak z hlediska rozšíření spektra užívaných metod, tak z hlediska frekvence jejich zařazování do výuky. Učitelé uváděli, že by uvítali ukázkové hodiny PK a nabídku otevřených hodin, u kterých bude daná metoda vždy vyspecifikovaná předem.

Učitelé uváděli, že mají dostatečnou oporu vedení při účasti na DVPP. Zároveň uváděli, že komunikují s kolegy oboráři a již v minulosti si chodili vzájemně do hodin pro inspiraci. Učitelé také uváděli, že reflektují účinnost svojí práce každý den. Více než polovina učitelů uvedla, že si píše přípravy a může je v případě potřeby využít k reflexi. Asi čtvrtina učitelů uvedla, že si písemně zaznamenává své postřehy z hodiny – zejména nějaké problematické situace a jejich řešení. Audio nebo videozáznam z hodiny si pořídilo 6 učitelů z 32. Skupina se shodla na tom, že vzájemné hospitace vnímají jako prospěšné. Jako sporné se jeví minimální využití sborovny, rozptýlením pedagogického sboru do tříd a do kabinetů se stává, že se někteří kolegové nepotkávají a ztrácí možnost získat názor na nějaký jev či problém od více kolegů.

V oblasti péče o vlastní energii a vyváženost investování svého času učitelé viděli zásadní problém v nedostatku času a přetížení. Vnímají riziko vyhoření a volají po kompromisu při nastavování pracovních povinností. Problém vidí jednak v neúměrném množství povinností a „papírování“, vstřebávání nových informací, čímž nezbývá čas na kvalitní přípravu, množství projektů, neefektivní komunikaci s rodiči a také příliv nových žáků či problémové složení některých tříd.

Skupina „žáci“ a „učitelé“ se v mezidobí sešla a hledala průnik ve svých zjištěních. Z diskuse vyplynuly tyto závěry:

A. METODY AKTIVNÍHO UČENÍ

V dotaznících vyšlo, že učitelé neznají/nevyužívají širší paletu metod aktivního učení. Neznají některé metody, byť jiní učitelé je využívají. Učitelé se domnívají, že na rozšíření těchto metod bychom mohli v příštím zapracovat vlastními silami – sdílením a vzájemnými návštěvami v hodinách.

B. SKUPINOVÁ PRÁCE

V dotaznících vyšlo, že žáci neumějí prezentovat a pracovat ve skupině tak, aby někdo nedělal práci za ostatní a někdo se jen „nevezl“, zároveň aby se žáci naučili vybrat podstatné a mluvit o tom a druhí se naučili naslouchat.

Učitelé se domnívají, že by bylo dobré umět vytvářet kritéria pro určité práce (někdy i společně s žáky), nebo je dávat žákům vědět dopředu, než začnou pracovat, aby již před začátkem práce věděli, co se od nich očekává a mohli být úspěšní.

Pro to, aby pracovali všichni žáci, se učitelé domnívají, že je nutné pracovat s pravidly skupinové práce a s rolami ve skupině (vedoucí, zapisovatel, mluvčí...). Také považují za podstatné dávat prostor pro sebereflexi skupin – jak byl který člen skupiny pro společnou práci užitečný.

Domnívají se, že je nutné zařazovat skupinovou práci již v nejnižších ročnících.

Učitelé považují za výhodné skupiny střídat - někdy si mohou vybrat sami žáci, někdy je určí učitel, ale nejčastěji se osvědčuje složení skupin losovat (Jednak se tím zlepšují vztahy ve třídě – žáci pracují i s někým, koho si běžně nevybírají. Navíc žáci losování berou jako vyšší moc a přijímají takto vytvořenou skupinu pozitivně).

C. SEBEHODNOCENÍ

V žákovských i učitelských dotaznících vyšlo, že bychom se potřebovali naučit sebehodnocení (jak žáci, tak učitelé). Učitelé se domnívají, že je užitečné reflektovat plnění cílů po ukončení určitých tematických celků. To ale znamená mít stanovené cíle k těmto celkům, abychom při sebereflexi věděli, k čemu se vztahovat. Je nutné, abychom jako učitelé vytvářeli prostor pro sebehodnocení žáků a pracovali s ním (nevyplňovali např. nějaké škály/smajlíky jenom formálně), ale doptávali se žáků, např. Co uděláš proto, aby ti to šlo?

Kdyby se nový systém sebehodnocení ukázal jako funkční, skupina navrhuje zrušit v žákovských denících sebehodnocení, které nepovažuje za příliš užitečné.

Skupina uvedla, že se sebereflexí žáků souvisí i sebereflexe učitelů. Každý učitel by si měl procházet sebereflexi žáků (nebo práce žáků – tj. důkazy o učení žáků) a dělat z toho i závěry pro sebe. Např. když polovina třídy uvádí, že toto jim nejde, tak je nutné na to reagovat a přizpůsobit další výuku. Při vzájemném např. oborovém sdílení mohou učitelé sladovat pohled na cíle v oborech, porovnávat výkony žáků, sladovat se v krocích, které fungují...

2.3 Klima

Skupina zabývající se klimatem školy využila standardizované dotazníky pro učitele a žáky projektu Cesta ke kvalitě, které jim ukázala PK. Z těchto dotazníků si skupina vybrala otázky, které mířily na jevy týkající se vize naší školy v této oblasti. Vrátilo se cca 100 žákovských dotazníků z 1. stupně a 125 dotazníků od žáků 2. stupně a 27 učitelských dotazníků.

V oblasti vztahů učitelů a žáků jsme se dozvěděli, že žáci vnímají učitele jako někoho, kdo např. s nimi řeší jejich problémy, také jako někoho, kdo se dokáže zasmát, věří žákovským schopnostem, bere vážně názory či náměty žáků a má rád svoji práci. Na 2. stupni však žáci uvedli, že učitelé mají pochopení pro vztahy mezi žáky půl na půl. Na výroku „učitel křičí na žáky“ jsme si však např. uvědomili, jak obtížné je ustát nevhodné chování žáků v adekvátně na takové situace reagovat. Z výsledků odpovědí na tuto otázku vyplynula potřeba naučit se zvládat lépe tyto stresové situace.

Zajímavá byla i zjištění, jak se vidí žáci sami navzájem. Jak žáci 1., tak 2. stupně uváděli vysoké procento (1. stupeň 47%, 2. stupeň 51%), že si mezi sebou vzájemně nadávají. Naopak uváděli i poměrně vysoké procento (1. stupeň 84%, 2. stupeň 62%) že si pomáhají. Tento výsledek ukázal potřebu řešit otázku slušného respektujícího chování, ale i spolupráci mezi dětmi a vzájemné pomoci. Vnímáme, že třídnické hodiny a další aktivity zaměřené na stmelování kolektivu by mohly pomoci v tom, jak se žáci budou chovat mezi sebou, ale i to, jak budou vnímat učitele. Na otázku, zda jsou učitelé připraveni na vedení třídnických hodin, učitelé uvedli, že v tomto tématu potřebují vzdělávání.²

Další zkoumanou oblastí bylo, jaké vztahy jsou mezi učiteli navzájem. Poměrně velká skupina učitelů (10 z 27) uvedla, že je obtěžuje chování některých kolegů a také (12 z 27) uvedlo, že chování kolegy považují za nekorektní (např. že kolega mluví o jejich práci před žáky či bez pozvání vnikne do jejich výuky, neklepe při vstupu do výuky kolegy na dveře apod.). Z toho vyplývá, že je potřeba pracovat na respektujícím přístupu i v rámci pedagogického sboru a dodržovat běžné pravidlo „nedělám nikomu, co nechci, aby ostatní dělali mně“. Učitelé se shodli, že vnímají potřebu výcviku v respektující komunikaci.

² Na tuto potřebu jsme ihned reagovali, a to dílnou 4. 6. týkající se možných aktivit, které podporují klima ve třídě. Tuto dílnu uspořádala výchovná poradkyně Marie Očenášková a PK. Další aktivity jsou v plánu na příští školní rok.

V oblasti prevence výsledky dotazníků ukázali, že žáci mají zájem o další preventivní témata, a to o záškoláctví a poruše příjmu potravin, aniž by se opouštěla původní již připravená preventivní témata šikana, gamblerství, návykové látky.

Poslední zkoumanou oblastí byl systém pro podporu nových žáků i učitelů, kde učitelé vyslovili směrem k vedení školy požadavek, aby noví učitelé nedostávali problémovou třídu a aby nový učitel a žák měli svého zavádějícího kolegu, který je bude podporovat. Tento bod následně převzala do svých úkolů skupina „Vedení“.

2.4 Vedení

Skupina „vedení“ oslovila svoje kolegy v elektronickém dotazníku, který vyplnilo 27 učitelů. Skupina stanovila čtyři témata.

První zkoumanou oblastí bylo Vzájemné učení a sdílení učitelů. Ke vzájemnému sdílení a smysluplnosti vzájemných návštěv se učitelé staví velmi pozitivně jen s menšími výhradami a připomínkami. V otázce otevřených hodin se objevují častěji negativní či nerozhodné názory. Učitelům často brání k otevírání hodin vlastní ostych, nedostatek sebedůvěry nebo čas.

Druhou zkoumanou oblastí bylo Další vzdělávání pedagogických pracovníků. Nabídku DVPP považuje většina učitelů za dostatečnou a mají možnost se DVPP účastnit, mnoho z nich uvedlo i konkrétní témata školení, kterých by se rádi zúčastnili.

Třetí zkoumanou oblastí byla Podpora nových kolegů a žáků. Kolem třetiny učitelů uvedlo, že nevědí, zda mají noví učitelé kvalitní péči, což může být způsobeno tím, že jsou na škole již déle, nemají čerstvou zkušenost s uvádějícím učitelem a uvádějícím učitelem nebyli. Stejná část učitelů si myslím, že kvalitní péči spíše mají. Většina se shoduje na tom, že by měla být pro nového učitele zavedena určitá opatření, například, že nemá třídnictví v problematické třídě a že by měl mít kompetentního uvádějícího učitele s možností ho změnit. V otázce uvádějícího spolužáka pro nového žáka se učitelé přiklánějí spíše k možnosti, aby ho měl.

2.5 Mimoškolní činnost

Při prozkoumávání potřeb školní družiny, narazily vychovatelky na dvě oblasti, které potřebovaly vyřešit s vedením školy. Ostatní záležitosti jako jsou „vztahy v ŠD“, „dovednosti žáků“ vnímaly jako řešitelné v jejich kompetenci.

Školní družinu aktuálně nejvíce tíží nedostatek času na hlavní činnosti. Požadavek na přeorganizování časového rozvrhu školní družiny zajištěním rychlejšího proběhnutí družinových dětí (vyhrazením míst ve školní jídelně pro děti ŠD) se po setkání vychovatelek s vedením školy ukázal jako organizačně nemožný. Vedení školy nabídlo, že může s rodiči vykomunikovat rozdílné časy vyzvedávání dětí ze ŠD, aby v ŠD byl klid na organizovanou práci. Možností tedy je vyzvedávat si děti ze ŠD v přijatelnějších časech. Změnu rodičům stačí dát vědět v přípravném týdnu. Vychovatelky se domluví, zda úpravu budou požadovat.

Školní družina také uvedla potřebu posílení materiálního vybavení a časové dotace v tělocvičně. Po setkání s vedením školy byly prozkoumány možnosti využití tělocvičny, které se také ukázaly organizačně nemožné. Vedení školy však přislíbilo, že v mimořádných akcích ŠD přizpůsobí rozvrh školy v tělocvičně a vyjdou ŠD vstříc. Vychovatelky tedy uvedly, že zachování pátečního odpoledne, bude postačující.

S vedením školy také vychovatelky projednávaly možnosti přístavby altánu. Ředitel školy uvedl, o kterém místě na školním pozemku by se případně dalo uvažovat s tím, že až vychovatelky přinesou konkrétní návrh, bude o tom dále jednáno.

3. Kudy dál

V termínu 4. 6. 2018 jsme se sešli na odpolední setkání s cílem:

- prezentovat „kudy se vydáme“ v následujícím školním roce,
- dojít ke konsensu v krátkodobých cílech a krocích, které k nim povedou, vzájemně si naše zjištění opakovat, doplňovat, připomínkovat. Dospět k 1. verzi PPRŠ a prioritě školy na následující školní rok.

3.1 Výuka

Dlouhodobý cíl: Chceme být školou, kde se žáci aktivně učí, dokáží spolupracovat a dokáží reflektovat svoji práci a plánovat, co mohou udělat pro zlepšení vlastní práce.

Cíle pro školní rok 2018/19:

- **Žáci 1. ročníku (a některých dalších tříd) dokáží v matematice volit strategie řešení, dokáží vysvětlit, jak danému řešení přišli, dokáží si odhalit chybu, a to prostřednictvím H-MAT.**
- **Žáci 1. ročníku poznávají, že kniha jim přináší zážitek a že je normální si knihy číst a mít je, a to díky lekcím „čteme s nečtenáři“.**
- **Většina žáků o sobě přemýšlí jako o čtenářích – většina žáků si dokáže vybrat knihu, která jim přináší zážitek a radost, o přečteném mluví se spolužáky, dává si vzájemně inspiraci o knihách, a to díky čtenářským dílnám.**
- **V některých třídách žáci pracují s textem i v odborných předmětech podle potřeb a dovedností žáků.**
- **V některých třídách žáci aktivně pracují metodami kritického myšlení. Žáci vědí, za jakých podmínek bývá spolupráce úspěšná, a začínají osahávat, že reflexe jim pomáhá v lepším učení.**

Pro školní rok 2018/19 si proto dáváme tyto úkoly:

1. **Připravit učitele na výuku H-MAT v 1. ročníku. Absolvovat letní školu H-MAT.**
Kdy: červenec 2018
Zodpovědnost: Tribová, Hromadová, Pelikánová
2. **Realizovat výuku H-MAT v 1. ročníku a komunikovat tento styl výuky s rodiči.**
Kdy: průběžně ve šk. roce 2018/19
Zodpovědnost: Tribová, Hromadová, Pelikánová
3. **Proškolení učitelky 1. stupně v H-MAT – 16-ti hodinový kurz s lektorkou J. Michnovou.**
Kdy: 1., 10., 15. 10., 12. 11. a 19. 11. 2018, cca od 13 – 17:30 hod.
Zodpovědnost: všichni učitelé 1. stupně
4. **Zařazovat prvky H-MAT do běžné výuky matematiky na 1. stupni**
Kdy: průběžně ve šk. roce 2018/19
Zodpovědnost: individuálně podle zájmu
5. **Dokoupit další pomůcky pro H-MAT (např. pěnové kostky, geoboardy)**
Kdy: na počátku šk. roku 2018/19
Zodpovědnost: vedení školy, zadání dají jednotliví učitelé – Tribová, Hromadová, Pelikánová, Kreisingerová

6. **Vyhodnotit úspěšnost** zavedení H-MAT na konci 1. ročníku a rozhodnout se, zda v této výuce pokračovat dál.
Kdy: na konci školního roku 2018/19
Zodpovědnost: vedení školy, učitelky 1. ročníku za přítomnosti zájemců z 1. stupně (zejména budoucích učitelek 1. ročníku)
7. **Realizovat lekce „čteme s nečtenáři“** u 1. ročníku s pomocí PK.
Kdy: průběžně ve šk. roce 2018/19
Zodpovědnost: Tribová, Hromadová, Pelikánová.
8. **Realizovat čtenářské dílny** ve třídách, kde je již zvládnutá technika čtení (od 2. nebo 3. tříd)
Kdy: průběžně ve šk. roce 2018/19
Zodpovědnost: učitelky 1. stupně a učitelky českého jazyka na 2. stupni dle zájmu
9. **Doplnit třídní knihovničky o nové tituly**, aby žáci měli k dispozici knihy adekvátní jejich věku a nové, atraktivní tituly.
Kdy: průběžně ve šk. roce 2018/19
Zodpovědnost: vedení školy a všichni učitelky 1. stupně a učitelky českého jazyka na 2. stupni.
10. **Pracovat s texty v oborech** v reakci na individuální potřeby žáků (např. na potřebu naučit se psát výpisky, na potřebu umět shrnout, převyprávět, najít shodné x rozdílné informace, rozpoznat důvěryhodnost textu apod.)
Kdy: průběžně ve šk. roce 2018/19
Zodpovědnost: dle individuálního zájmu
11. **Nakoupit nové knihy do jednotlivých oborů.** (např. cestopisy, anglická knihovnička) – tak aby učitelé vzbudili zájem atraktivními odbornými knihami nebo mohli smysluplně zaměstnat talentované žáky.
Kdy: počátek šk. roku 2018/19
Zodpovědnost: vedení školy, zadání dají jednotliví učitelé oborů.
12. Zařazovat do výuky **metody aktivního učení, skupinovou – kooperativní práci a dávat prostor pro smysluplné sebehodnocení žáků.**
Kdy: průběžně ve šk. roce 2018/19
Zodpovědnost: individuálně dle zájmu jednotlivých učitelů a potřeb žáků.
13. **Navzájem se inspirovat svou dobrou praxí – psát do pozvánky ostatním kolegům cíl hodiny a avizovat metodu aktivního učení nebo skupinovou práci nebo sebereflexi žáků, která bude použita.**
Kdy: průběžně ve šk. roce 2018/19
Zodpovědnost: individuálně podle toho, co kdo umí za metody, co se mu daří.
14. **Sdílet vytvořená kritéria pro jednotlivé druhy činností žáků** (např. pro skupinovou práci, pro prezentaci plakátu, pro představení knihy apod.), která máme již vytvořená pro inspiraci, na disku G.
Kdy: na počátku šk. roku 2018/19 a dále průběžně, když někdo něco vytvoří a vyzkouší.
Zodpovědnost: všichni učitelé

3.2 Klima

Dlouhodobý cíl: Jsme školou, kde se všichni - učitelé i žáci - cítíme dobře. Vzájemně se respektujeme a vycházíme spolu. Když máme nějaký problém, víme, za kým jít.

Cíl na školní rok 2018/19:

- **Vztahy ve školních třídách se zlepšují díky prožitkovým třídnickým hodinám, díky smysluplným mimoškolním akcím zaměřeným na podporu třídních kolektivů.**
- **Učitelé uplatňují dovednosti nabyté při výcviku/kurzu zvládnání stresových situací a snaží se takové situace zvládat.**
- **Žáci se postupně učí, jak reagovat v různých typech zátěžových situací (ve školním roce 2018/2019 problém poruch příjmu potravy) a vědí, na koho se v případě problému obrátit (prevence).**
- **Vztahy ve škole a sounáležitost žáků a učitelů se zlepšuje díky akcím Školního parlamentu, který organizuje aktivity pro celou školu.**

Pro školní rok 2018/19 si proto dáváme tyto úkoly:

1. **Proškolení se ve vedení třídnických hodin a tvorbě třídních pravidel.**
Zodpovědnost: vedení školy zajistí externího lektora, TU budou účastníky semináře.
Kdy: seminář - srpen výjezd školy, v případě zájmu interní workshop k TH v průběhu školního roku.
2. **Připravit databázi her pro třídnické hodiny.**
Zodpovědnost: Výchovná poradkyně, PK.
Kdy: hlavní prázdniny 2018.
3. **Realizovat pravidelně třídnické hodiny prožitkovým způsobem s případnou dopomocí výchovné poradce, metodika prevence nebo PK, kteří mohou pomoci s přípravou a vedením třídnických hodin, se zjišťováním vztahů ve třídě (sociometrie, hierarchie ve třídě).**
Zodpovědnost: TU s možnou dopomocí výchovného poradce, metodika prevence, PK.
Kdy: průběžně minimálně 1krát za měsíc, v případě patologických jevů ve třídě častěji dle potřeby.
4. **Vzájemně sdílet a inspirovat se, v tom, co třídním učitelům funguje při vedení třídnických hodin.**
Zodpovědnost: vedení, TU, výchovný poradce.
Kdy: v rámci MS na 1. stupni, individuálně dle zájmu na 2. stupni,
5. **Pečlivě vybírat smysluplné mimoškolní aktivity, takové, které budou mít vliv na podporu třídních kolektivů.**
Zodpovědnost: vedení školy, TU,
Kdy: průběžně
 - a. **Spaní ve škole i pro 2. stupeň (Noc s Andersenem, filmový maraton v angličtině, ...).**
 - b. **Lépe vybírat akce školy (chodí se na spoustu akcí, ne vždy jsou všechny nutné).**Zodpovědnost: individuálně podle zájmu TU.
Kdy: v průběhu školního roku

6. Absolvovat **výcvik/kurz na zvládnání stresových situací**.
Zodpovědnost: všichni učitelé
Kdy: v 1. pololetí školního roku.

7. Aktualizovat preventivní program o **nová atraktivní témata** pro žáky (ve školním roce 2018/19 poruchy příjmu potravy a v dalších letech další témata, např. bezpečně na internetu, drogy apod.).
Zodpovědnost: výchovný poradce učí párově s učiteli oborů, které toto téma umožňují – 1krát v každé třídě 2. stupně.
Kdy: průběžně školní rok 2018/19.

8. Pravidelně organizovat **aktivity pro celou školu** (např. barevné dny)
Zodpovědnost: vedoucí parlamentu a Školní parlament
Kdy: jednou v měsíci

3.3 Vedení

Dlouhodobý cíl: Naše škola je učící se komunitou. Pedagogové školy se učí jak z vnějšku (školení, návštěvy škol, sdílení...), tak od sebe navzájem (otevřené hodiny, vzájemné návštěvy v hodinách...). Pedagogové přemýšlejí o svém profesním rozvoji ve vztahu k potřebám žáků. Vedení školy poskytuje učitelům oporu v realizaci jejich cílů (finanční, organizační, personální). Vedení se vážně zajímá o každého učitele, o jeho pokroky, potřeby a svoje pedagogy podporuje. Každý pedagog i žák ví, na koho se v případě potřeby obrátit – je nastavený funkční systém uvádění „nováčků“ do života školy, a to jak pedagogů, tak žáků.

Cíl na školní rok 2018/19:

1. **Vedení školy pečuje o vzájemné učení učitelů (sdílení, vzájemné návštěvy učitelů v hodinách, otevřené hodiny pro kolegy)**
2. **Vedení školy zajišťuje podporu učitelů v jejich profesním růstu na základě POPRu.**
3. **Vedení školy podporuje nové kolegy a žáky při začleňování se do života školy.**
4. **Vedení školy pečuje o pedagogické lídry.**

Pro školní rok 2018/19 si proto dáváme tyto úkoly:

1. Umožnit a podporovat **vzájemné návštěvy učitelů v hodinách**. Zajistit suplování za učitele, kteří se budou navštěvovat v hodinách.
Zodpovědnost: vedení školy
Kdy: průběžně ve šk. roce 2018/19

2. **Motivovat učitele otevírající své hodiny** a odměňovat je za to.
Zodpovědnost: vedení školy
Kdy: průběžně ve šk. roce 2018/19

3. Stanovit si **vlastní priority ve své práci v POPRu**. Učitel za případné podpory PK přemýšlí o vlastních potřebách a o potřebách svých žáků, stanoví si cíle a uvede, co bude ke splnění potřebovat.
Zodpovědnost: všichni učitelé a vychovatelé
Kdy: září 2018 (noví učitelé do října 2018)

4. **Realizovat rozvojové rozhovory s učiteli** – schválit POPRy a vyhodnotit plnění POPRu.
Zodpovědnost: primárně ředitel školy
Kdy: na počátku a na konci školního roku
5. **Podpořit profesní růst učitelů na základě POPRů a PPRŠ** – stanovit plán DVPP, organizačně zajistit plnění cílů (např. bloky hodin, nasazování PA), materiální podpora (nákup pomůcek).
Zodpovědnost: vedení školy
Kdy: počátek školního roku a pak průběžně
6. **Realizovat začleňování nových kolegů** po organizační i finanční stránce. Vedení školy určuje uvádějící učitele, které odměňuje. Nový učitel může uvádějícího učitele změnit. Vedení školy zjišťuje, jak spolupráce nového a uvádějícího učitele funguje.
Zodpovědnost: vedení školy
Kdy: průběžně
7. **Realizovat začleňování nových žáků.** Třídní učitelé vytipují ve své třídě kamarády, kteří mohou být uvádějícími žáky pro nové žáky.
Zodpovědnost: třídní učitel
Kdy: vždy při přijetí nového žáka
8. **Vytipovat ve spolupráci s učiteli pedagogické lídry.** Zahájit s nimi přípravu na ujetí se lídrovské role v dalších letech. Podporovat jejich vzdělávání v dané oblasti, umožnit jim dle zájmu a možností získat specifická osvědčení opravňující je ke vzdělávání dospělých, motivovat je k pořádání dílen, seminářů ... pro druhé.
Zodpovědnost: vedení školy
Kdy: průběžně

3.4 Mimoškolní činnost

Dlouhodobý cíl: Chceme být školní družinou, kde děti tráví smysluplně svůj volný čas, mají zde kamarády a cítí se tu dobře; s rodiči máme dobré vztahy.

Cíle pro školní rok 2018/19:

- Děti se přátelí napříč odděleními školní družiny.
- Zlepšují se vztahy mezi rodiči a školní družinou.
- Školní družina je dobře vybavena, aby mohly být pořádány pestré a atraktivní aktivity.

Pro školní rok 2018/19 si dáváme tyto úkoly:

1. **Organizovat akce napříč odděleními dle volby dětí, tzv. „škatulata hýbejte se“**
Vychovatelky budou pravidelně organizovat různorodé činnosti a děti si budou moci vybrat na kterou činnost, ke které vychovatelce půjdou.
Zodpovědnost: všechny vychovatelky ŠD
Kdy: pravidelně 1krát za měsíc

2. Zorganizovat alespoň jednu akci pro celou ŠD s dětmi a jejich rodiči.

Vychovatelky připraví trasu v přírodě, na kterou přijde v určitém časovém rozmezí dítě s rodičem, který za něj bude mít zodpovědnost. Na konci trasy pak bude organizována zábava (např. opékání buřtů, kytara).

Zodpovědnost: všechny vychovatelky ŠD

Kdy: ke konci školního roku

3. Sdílet dobrou praxi a plánovat organizaci akcí. Vychovatelky se budou pravidelně scházet a společně plánovat organizaci akcí a sdílet dobrou praxi.

Zodpovědnost: všechny vychovatelky ŠD

Kdy: pravidelně 1 krát týdně

4. Zajistit vybavení pro školní družinu:

- a. Zajistit **technické vybavení** (dostatek tonerů)

Zodpovědnost: vedoucí ŠD, vedení školy

Kdy: průběžně

- b. Zajistit **spotřební materiál** v dostatečném (stávajícím) množství (papíry, lepidla...),

Zodpovědnost: vedoucí ŠD, vedení školy

Kdy: průběžně

- c. Vymyslet **plán venkovní relaxační zóny** ŠD (altán) po dohodě s vedením školy

Zodpovědnost: M. Janoutová

Kdy: do konce školního roku

- d. Vymyslet osazovací plán a vysadit společně s žáky **stromy** nové relaxační zóny a posilovat tím vztahy dětí, kdy každé oddělení bude mít svůj strom, o který bude pečovat.

Zodpovědnost: všechny vychovatelky ŠD

Kdy: do konce školního roku

Závěr

V letošním roce považujeme řešení klimatu ve třídách za prioritní, čemuž odpovídá i nově zavedený systém třídnických hodin jak po organizační, tak obsahové stránce, a na to navazující vzdělávání učitelů v práci s prožitkovými hrami, třídními pravidly, ale i komunikací ve stresových situacích. Domníváme se, že nejprve je potřebné ošetřit vztahy ve třídách, abychom se pak mohli věnovat metodám, výukovému stylu apod.

Vzhledem k zavádění H-MAT do výuky žáků 1. ročníku budeme v letošním roce na 1. stupni řešit i vzdělávání učitelů s tím spojené, nákup pomůcek a komunikaci o daném stylu výuky s rodiči.

Počítáme s tím, že celosborovnové vzdělávání v metodách aktivního učení a kritického myšlení případně i badatelství a také v sebehodnocení bude prioritou až v dalších letech.